

Tanyaszínház

— Három leányt ragadtak el a törökök és vitték a császárnak eleibe. Egyiknek Anna volt a neve, másiknak Zsuzsanna, a harmadiknak Irénke. Ime, nektek megmutatjuk, miképpen vetekedtek ők a császárral a köröstyén hit mellett, és az ő szűzeségüknek megtartásáért. Azért, hogy ha titeket is odaragadnának, hát ti is úgy tegyetek!

Aztán a fiú két társával együtt zenélni kezd. Szól a hegedű, a gitár és a fuvola. Mellettük az emelvényen turbános-bugyogós törpe cigánykerekedik, a török császár némán ül, természetesen törökülésben. Egy rémítő arcú, csizmás alak pedig korbáccsal hajtat három fehér inges szép lányt.

— *Magának hogy tetszik?*

— Szép ez. Szép. Cirkusz már sokszor volt Opusztaszen, de ilyen még nem volt.

— *Hát nektek, lányok?*

— Érdekes. Ilyet még nem is láttunk... Az iskolában se íggyantultuk, de olyan igaznak tűnik...

Az iskola hosszan elnyúló, földszintes épülete mögöttünk lassan belevész a szürkületbe. Itt kint az udvaron nagy a fényesség. Jut a látványos hirtelenjében összeült emelvényre bőven, de a füves térségben sorjázott székekre, tornatermi padokra is.

Elhagyatott, meleg falusi délután. Andalító-álmosító képek: a háziorral szemközti erdő szélén tyúkok kapirgálnak, öregember hajlong az egyik kiskertben. A távolban bicikli csenget, kutya ugat. Magyar Arkadia '78.

Az éles hangok úgy robannak bele az idilli csöndbe, akár valami gyorsan jött érzénges a határban. Zene, ének, kiabálás. Lódobogás, kocsinykorgás. A sarkon most kanyarodnak be. A kocsis mellett a bakon törpe ül, néha hátraugrik a „platóra”, s ugrándozni, vívni kezd egy kalózmódra bekötött fejű, magas fiúval. A kocsi szélén egymás mellett, lábukat lóbázza ülnek a többiek, mindenféle ruhákban. Egy lila lepelbe öltözött lány most leugrik, odafut a kapuban és a döglő-beszélgető asszonyokhoz. Hangok a kocsirol:

— Ma este negyed 8-kor színelőadás lesz az iskola udvarán! A három köröstyén lányról szóló darabot adjuk elő! Szeretettel várunk

mindenkit! Szeretettel várjuk önt is!

Gyerekek futnak a kocsi mögött, ajtó-ablakok nyílnak, előrejönnek a kertekből az utcára. Traktor húz el a lovas kocsi mellett.

— A lovakat nem pánthi káztá föl, Jani bácsi?

*

— Ahogy egy jó lakodalomban a legfinomabb pecsenye is csak kenyérral ér valamit, úgy a szórakoztatást, a nevetetést sem választhatjuk el a „tanító” célzatosságtól — mondja Szendrő Iván, a Szegedi Nemzeti Színház művésze. (Mellékesen: ő a törökülésben pompázó, poruljárt török császár.) — Kilencen vagyunk, többszöri átalakulás után jött össze a jelenlegi gárda: Csernák Árpád Kaposvárról, Oravecz Mária Kecskemétről, Fehér Anna és Horváth Zsuzsa másodéves színművészeti főiskolai hallgatók, Bese Sanyi, a törpénk, meg három zenész. Jártuk már Bács-Kiskun megyét, idén először tíz előadást tartunk Csongrád megyében, a szegedi járásban. Nem a tájelőadásokat akarjuk pótolni. Felelevenítve a régi vásári komédiákat, farce-okat, új tartalommal megtöltve. Magunk írjuk, dolgozzuk fel a régi legendákat, gyűjtőutakon beszélgetünk idős falusi emberekkel. Túl belterjes a mi színházi életünk. Valami olyasmit szeretnénk, amit Bartók és Kodály tett a zenében... Gyakorlati kapcsolatba kerülni a mi népünkkel. Mit mutathatunk fel így? A tisztaságot, a becsületet, a hazaszeretetet, az idegen elnyomás gyűlöletét. A bohózat elemek tragikus momentumokkal váltakoznak, hiszen van kínzás, mártírhálál és megleckézettetés zsarnok is.

Az iskola udvarán az épülethez vezető ösvényt elősövény fogja közre. Természetadta díszlet. Előtte áll az emelvény, immáron üresen. Nemsokára szétszedik, elrakják, a busz és a teherautó indul vissza Szegedre. Húsz év körüli lány kerülgeti az összevissza álló székeket — a többiek most hordják vissza a „nézőteret” az iskolába. Mögötte szemüveges, bajszos bácsi közeleg, kalapban, mellényben.

— Nem tessék tudni, hol lesz legközelebb tanyaszínház?

Domonkos László

Soha ilyen vendégjárás

Soha ilyen vendégjárás nem volt a magyar országhatáron, mint az idén. Az Országos Idegenforgalmi Tanács gyorsmérése szerint az első félévben 1,7 millió magyar állampolgár utazott külföldre, s 4,7 millió külföldi állampolgár, egymillió 150 ezerrel több érkezett hazánkba, mint az elmúlt év hasonló időszakában. Szurdi István, az Országos Idegenforgalmi Tanács elnöke az MTI munkatársának elmondta:

A hazánkban megfordult külföldiek 87 százaléka, ezen belül a turisták 84 százaléka a szocialista országok állampolgára. Ugyanakkor — évek óta először — a többi országokból érkezettek száma, és a tőlük származó devizabevétel is emelkedett. Ez részben annak tulajdonítható, hogy január elejétől a nyugati országok turistái számára megszűnt a kötelező valutabeváltás.

A turisták 83 százaléka Csehszlovákiából, Jugoszláviából és Lengyelországból érkezett hazánkba. A tőkés államok közül a legtöbben változatlanul Ausztriából és

az NSZK-ból keresik fel Magyarországot.

Ha a külföldiek érkezésének növekedési üteme továbbra sem csökken, akkor az év végéig mintegy 16 millió külföldi látogatóval számolhatunk, és idegenforgalmunk gazdasági eredményei minden tekintetben jobbakká lesznek az előző évekénél.

Az idei idegenforgalmi idejnt a lehetőségekhez képest felkészülve, megnövekedett, kibővült fogadólózáttal vártuk. Az elmúlt évben és az idei első felében az OIT anyagi támogatásával 5600—5700, viszonylag alacsony áron bérelhető, új szálláshellyel bővültek a motelek, nyaralóházak, kempingek. Több autóparkolót is kialakítottak az üdülőterületeken, összesen mintegy 2500—3000 személygépkocsi befogadására. Új strandok is nyíltak, a régiek egy részét korszerűsítették, egy egyezsere 5500—6000-rel több vendég pihenhet már a medencék mellett, mint az elmúlt évben.



SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

VII. Művelődésmélteti Nyári Egyetem, az MTA Biológiai Központjában. Előadások 9 órától.

A 19. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában, naponta 10—19 óra között.

Medgyessy Ferenc-emléki kiállítás a November 7. Művelődési Központban, megtekinthető naponta 10—18 óra között.

Váro Márton szobrászművész kiállítása a Móra

Ferenc Múzeum kupolacsarnokában, naponta 10—18 óra között.

A Víz előtti Szeged, a Somogyi-könyvtár kiállítása, naponta 10—18 óra között.

Tanyaszínház, Balástya, ma este 7 órakor.

Szegedi Ipari Vásár, Marx tér, nyitva naponta 10—19 óra között.

A fotóklubok 14 szegedi szalonja a Bartók Béla Művelődési Központban, mindennap 10—18 óráig.

Iparművészeti VIT-pályázati kiállítás a Gulácsy Lajos-teremben, naponta fél 10—18 óra között.

A Szegedi Szabadtéri Játékok húsz éve. Kiállítás a Móra Ferenc Múzeum dísztermében, valamint a múzeum állandó kiállításai.

Dán néptánc-tábor, Vederes István kollégium.

Ember és olaj címmel Horváth Dezső és Gyenes Kálmán fotókiállítása az Ady Endre Művelődési Házban, naponta 10—12 és 18—22 óra között.

Népi hangszerek kiállítása Tápién, a Juhász Gyula Művelődési Házban, naponta 15 és 19 óra között.

„Csak énekelhessek”



Cillei; Vághelyi Gábor

Vághelyi Gábort tulajdonképpen nem lehet kezdőnek tartani szakmájában, az operaelemek között. Négy éve tagja a szegedi színház operatársulatának, s 1970-ben és 1975-ben szerepelt már a szabadtérin is. Mégis kiemelkedő állomás a fiatal művész életében az idei szegedi nyár, amikor Cillei Ulrikot alakítja Erkel Hunyadi Lászlójában.

— Nem is tudom, mit mondjak hirtelen... Nekem örök nagy vágyam volt az éneklés, elég cikeakkos úton jutottam addig, hogy ez beteljesülhetett. Most óriási a felelősség, az első jelentős szerep ilyen komoly fórumon... Meghatódottság és öröm tölt el, akármekkora közhely is. Cillei terjedelmében nem nagy szerep, de dramaturgiai fontossága annál nagyobb. Ezt érzékeltemni kell, de olyan nagy művészekkel együtt, mint Simándy József, olyan karnaggyal, mint Vassz Viktor, olyan rendezővel, mint Mikó András, remélem, sikerül. Boldog lehetek, hogy bekerültem egy ilyen csapatba... Ezen a színpadon igazán lehet énekelni. Még a legkisebb pianókat is visszahallom, kitűnő az akusztika. A méretek miatt a színesi játék persze nem élhet annyira. Eppen ezért széles gesztusok és mimika helyett hangban kell elsősorban eljátszanom Cilleit...

— Játsoztam már intrikus szerepeket, az operairodalomra általában is jellemző, hogy

a baritonnak ilyen szerepköröket kell gyakran betöltenie. Szerintem azért roppant fontos alak Cillei, mert olyan általános embertípust jelképez, olyan magatartásformát tükröz, amit ma is, időről időre fel kell mutatni. Nem fantomként, nem luciferi köntösben. Sőt, néha éppen ellenkező előjellel mutatkozik meg... Ez sem mindegy. — Terve? Még ezen a nyáron a Hiltonban, a Budavári Vigaszágokban hat előadás létezik fel, ősszel itthon pedig Verdi Jeanne d'Arc-jában... Tudom, nagyon sok tanulni válok van még. Minden szereprek örülni fogok a jövőben is, hiszen mondtam már, nem könnyen jutottam idáig sem. Egy vágyam van most is: csak énekelhessek...

D. L.

Húszéves a szabadtéri

1965

West Side Storyt, a musicalt John Gregory rendezte. „Nem érdekeltem, hogy az együttes angol, amely közvetlen közelről ismeri anyu-gati világot. Ez a helyzeti előny, ez a valóságismeret és tapasztalat kétségtelenül erősödött az előadás minden mozzanatán”, írta a kritika. Am, ezzel együtt ki kell mondani: ez az előadás számított az egyetlen komoly bukásnak a húsz esztendő alatt.

Erdei Ferenc nyitotta meg az országos őszi barack-kiállítást. A bemutatott fajtákat versenybizottság értékelte, ám a szebbnél szebb gyümölcsökben egy város közönsége gyönyörködhetett.

Az ünnepi sportesemények között kiemelkedő fontossá-

Melinda és Ottó



A Bánk bán színelőadásán szereplő szegedi művészek mellett szegedi születésű, innen indult, tehetséges színészeket örökölt meg fotóriporterünk, a Melindát játszó Molnár Piroskát, és Ottó jelmében Szegvári Menyhértet. Molnár Piroška immár a budapesti Nemzeiben kezd az őszi szezon, Szegvári Menyhért a pécsi társulat erőssége. A Bánk bemutatóján mindketten bizonyítottak ott, ahol talán a legnehezebb: hazai pályán

Megkezdődtek a János vitéz próbái

Hatodszor mutatják be idén a szabadtérin Kacsóh Pongrác daljátékát, a János vitézt. Bár az augusztus 9-i premier még kissé messze van, tegnap a Dóm téren Vámos László rendező, Kossuth-díjas érdemes művész irányításával megkezdődtek a próbák. Koós Iván hangulatos, eredeti díszletei is állnak már.

Új elképzelésben, a mű daljátékvoltára erőteljesebben koncentrálni megvalósí-

tásban kerül színre most a János vitéz. A főbb szerepekben a Fővárosi Operett-színház fiatal művészeit láthatjuk. Kukorica Jancsi, Kovács József, Oszvald Marika; Iluska, Gárdai Gábor, Bagó, Zsádón Andrea; francia királykisasszony. Más neves fővárosi színészek is fellépnek: Békés Itala lesz a gonosz mostoha, Suka Sándor alakítja majd a francia királyt.

Váro Márton szobrai

A baudelaire-i correspondenciák mélyrétegekben jelen levő láncszemei teszik igazán izgalmassá Váro Márton szobrászművésznék a Közművelődési Palota kupolájában rendezett kamaratárlatát. Azok a kapcsolatok, melyek nem a felszín hámrétegében, hanem a tartalmi kötődések láthatatlan vagy alig látható megnyilvánulásaiban érhetők el. Mert Váro Márton, aki a kolozsvári tanulólévek után 1970 óta a debreceni művésztelep lakója, nagyon eredeti plasztikát képvisel. Egyértelműen vállalja a görög szobrászat máig ható emberközpontú üzenetét, de tanul minden olyan mestertől, akik szintén ezen

az úton teljesítették ki művészetüket, az erdélyi hegyek kőfaragó mestereitől Szervácus Jenőn át Brancusi-ig, Moore-ig, vagy a magyarok közül Ferenczy Károlytól, az emlékkiállításával most jelen levő Medgyessy Ferencen át Schaad Erzsébetig.

Váro Márton tiszteli és szereti a szép fényű, finom rajzolatú, selymesre csiszolható márványt. Váro Márton szereti az antik épületek köré (tartóoszlop szerepét betöltő drapériák nőalakokat, a görög szobrok drapériás figuráit). Váro Márton szereti az építést, a teret formáló, erőteret szító plasztikát, mely minden nézetből új és új vizuális izgalommal szolgál.

Mindössze tíz szobor látható a kupolában. E tíz szobor mégis olyan fegyverezetten válogatott, olyan kristálytisztán megfogalmazott, olyan pontosan megrendezett, hogy teljes képet nyújt Váro Márton szobrászi elképzeléseiről és rövid idő alatt kiharcolt, megbecsült és elismert helyéről kortárs képzőművészetünkben. Szinte előtűnk épít fel hullámozó felületű márványkockáiból két torzóját, helyezi azokat új rendet teremtvé acéllapok fegyverező keretébe, bontja ki táncosainak lendülő ruharedőit a kemény anyagból, majd jellel alakítja, szimbólummá nemesei vörösmárvány hasábközé állított nőalakjait az Unnep és a Győzelem című szobrokon.

Váro Márton fiatalember, pályája kezdeténél tart. Már is nagyon határozott és eredeti plasztikai világ ábécéjét dolgozta ki, melyből tovább építhető és kiteljesíthető ez az antikvitásra utaló, mégis korszerű, erjedő, forrásban levő szobrászat.

T. L.